

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo

Deres ref

Vår ref
14/1556

Dato
19.12.2014

Fastsettelse av endring i forskrift om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer for 2015

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt nye tilskuddsatser i forskrift om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer (RÅK-tilskuddsforskriften), se vedlegg. Endringene trer i kraft 1. januar 2015 og det bes om at Landbruksdirektoratet informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

Departementets forslag til nye tilskuddsatser ble presentert i høringsnotat utsendt 19. november 2014 og i høringsmøte avholdt 25. november 2014. På høringsmøtet deltok Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Hoff Norske Potetindustrier, NHO Mat og Drikke, Orkla, Nortura, TINE og Landbruksdirektoratet. Enkelte innspill som kom opp i møtet, er i etterkant presisert i skriftlige uttalelser. I tillegg har departementet mottatt skriftlig innspill fra Mondelez.

På bakgrunn av høringsinnspillene har departementet foretatt en ny vurdering av prisedskrivningsatsene for meieriråvarer, storfekjøttssortering 14 % og eggråvarer. Med bakgrunn i den siste tidens utvikling i valutakurser, har det også blitt foretatt en ny vurdering av disse.

Valuta

Ved utsendelsen av høringsnotatet 19. november var det lagt til grunn en valutakurs for 2015 på 8,29 EURNOK. Etter den tid har det vært betydelige endringer i valutamarkedet, og euroen har styrket seg vesentlig målt mot norsk krone. Både DNB og Nordea Markets kom tidlig i desember med nye prognoser for

kursutviklingen fremover. Begge prognoserer nå med en forventet valutakurs for første halvår 2015 på 8,40 EUR/NOK. Departementet legger denne kursen til grunn ved fastsetting av de nye satsene for prisnedskrivning og eksportrestitusjon.

Meieriråvarer

For meieriråvarer ble det både av TINE, Orkla, Mondelez, NHO Mat og Drikke og Norges Bondelag påpekt at de internasjonale prisene som var lagt til grunn for satsfastsettelsen, var for høye i forhold til de reelle prisene i dagens marked. Dette gjør at de foreslåtte satsene ikke gir råvarepriskompensasjon slik formålet med ordningen er. Det ble gitt klart uttrykk for at de foreslåtte satsene måtte heves slik at de gir råvarepriskompensasjon ved det internasjonale prisnivået som er pr. i dag.

Det ble i den forbindelse vist til at handels-embargoen fra Russland har medført lavere etterspørsel og et ekstraordinært stort prisfall på meieriråvarer i Europa i høst, særlig på melkepulver. Det lave prisnivået forventes å vedvare utover i 2015. Det ble videre vist til at de internasjonale prisene på melkepulver nå er 6-7 kroner lavere enn det som er lagt til grunn for de foreslåtte satsene. Dette gir en meget krevende konkurransesituasjon for den industrien som bruker mye melkepulver, for eksempel sjokolade- og iskremindustrien. Prisutviklingen for ost i Europa er lignende den for melkepulver, men her er priset mindre.

NHO Mat og Drikke påpekte at manglende råvarepriskompensasjon kan sette norsk industri og arbeidsplasser i fare, og påvirke viljen til framtidige investeringer i industrien. Industrien må ha trygghet for at myndighetene følger opp prinsippet om råvarepriskompensasjon for RÅK-industrien, slik også Stortinget har lagt til grunn blant annet i sin innstilling om jordbruksoppjøret.

Departementet vil til innspillene påpeke at de foreslåtte satsene i høringsnotatet er basert på internasjonale gjennomsnittspriser for meieriråvarer for 3. kvartal i år. Dette er tilsvarende metode som har vært brukt ved fastsetting av satser tidligere år. Departementet vil videre påpeke at de internasjonale råvareprisene og valutakursene varierer over tid, og at satsene i perioder også kan være høyere enn det som er nødvendig for å sikre råvarepriskompensasjon. For meieriråvarer var dette for eksempel tilfelle i deler av 2013 og 1. kvartal 2014. Erfaringen med ordningen med råvarepriskompensasjon har vært at over- og underkompensasjon jevner seg ut over tid.

Dersom dagens råvarepriser legges til grunn vil ikke dette nødvendigvis gi en mer korrekt prisnedskrivningssats for 2015. Dette vil avhenge av om det nåværende prisbildet vedvarer over tid eller om det endrer seg. I departementets møte med EU-kommisjonen 27. november ble dagens prisbilde for melkemarkedet i Europa drøftet. Kommisjonen viste til at det var satt i verk ekstraordinære tiltak for å avhjelpe situasjonen i Baltikum, men at det ikke legges opp til tilsvarende tiltak for resten av

EU. Kommisjonen viste til at det fortsatt var etterspørsel etter meierivarer i markedet på tross av Russlands-embargoen, og mente at fallet var midlertidig og at prisene nå var på et bunn-nivå. Samtidig understreket Kommisjonen at det var usikkert hvor lenge dagens situasjon vil vare.

Melkemarkedet i Europa er nå i en spesiell situasjon som følge av et betydelig prisfall i høst. Dette gjør at de fastsatte prisnedskrivningssatsene for 2015 for meierivarer ikke gir råvarepriskompensasjon med prisbildet for meieriråvarer slik det er pr. i dag.

Sammenlignet med høringsnotatet er prisnedskrivningssatsene økt noe for skummetmelkpulver, melkepulver, helmelkspulver og ost. For de andre meieriråvarene er det gjort mindre justeringer som følge av endret valutakurs.

Departementet har med de nye satsene fordelt midlene avsatt over jordbruksavtalen til prisnedskrivning og eksportrestitusjon for 2015 i sin helhet. Departementet vil fram mot jordbruksoppjøret til våren overvåke prisutviklingen for meieriråvarer. Forskriften om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer åpner også for mulige satsendringer gjennom året.

Kjotråvarer

For storfekjøtt-sortering 14 % ble det på høringsmøtet stilt spørsmål ved prisdataene som var lagt til grunn for nye satser. Orkla viste til at prisen på innkjøp av storfekjøtt-sorteringer til produksjon i Sverige har sunket med 15-16 prosent fra november 2013 til i dag.

De internasjonale prisene som lå til grunn for de foreslåtte satsene, var innhentet av Nortura og basert på priser i det tyske markedet. Landbruksdirektoratet har i etterkant av høringsmøtet gjennomgått sitt prisgrunnlag på nytt. Direktoratet står fast ved prisgrunnlaget som er brukt, og viser til at verdensmarkedsprisen på storfekjøtt ligger høyt, også sett over tid. Selv om det ikke er en lineær sammenheng mellom prisen på hele slakt og prisen på sorteringer, gir dette en indikasjon om prisnivået på sorteringer. Departementet ser på dette grunnlag ikke noen grunn til å skifte kilde for de internasjonale prisene på storfekjøtt.

For kjotråvarene er det mindre satsjusteringer sammenlignet med høringsnotatet som følge av endret valutakurs.

Eggråvarer

For heleggpulver og eggeplommepulver stilte Orkla spørsmål ved de internasjonale prisene som var lagt til grunn for satsene. Orkla viste til priser fra Datagain (Mintec), som viser at prisene internasjonalt tilsier at satsen for heleggpulver bør reduseres

med 2,90 kr/kg, og ikke 4 kr/kg som i høringsforslaget. For eggeplommepulver mener Orkla at satsen bør økes med 4 kr/kg, og ikke reduseres med 0,20 kr/kg.

Landbruksdirektoratet har innhentet internasjonale priser på eggråvarer fra Nortura. De ulike prisene er oppgitt som prisspenn mellom ulike kvaliteter. I satsforslaget er gjennomsnittsprisen innenfor prisspennet lagt til grunn for satsene. Prisene Orkla viser til ligger innenfor dette intervallet. Departementet ser på denne bakgrunn ingen grunn til å skifte priskilde for de internasjonale prisene på eggråvarer.

For eggråvarene er det gjort mindre satsjusteringer sammenlignet med høringsnotatet som følge av endret valutakurs.

For de øvrige varene under ordningen er også satsene justert for endring i valutakurs etter høringsmøtet.

Vareomfang

På høringsmøtet ble spørsmålet om endring av vareomfang innenfor ordningen tatt opp. Tilbakemeldingen fra høringsmøtet var at vareomfanget bør ligge fast.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Eivind Skjulestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg